«Pedagogika. Psixologiya» fanidan 3-Amaliy mashg‘ulot

Mavzusi: «Shaxs temperamentini o‘rganish metodikasi»

Amaliy mashg‘ulotning ta’limiy maqsadi:

Talabalarda pedagogik- psixologik xarakteristika ma’lumotlari orkali ukuvchilar temperamnt tiplarini aniklash. Shaxsdagi emotsional kuzgaluvchanlik va emotsional barkarorlikni tekshirish vash u asosda temperamentning zarur bulgan tipini tekshirib kurish.

Amaliy mashg‘ulotning tarbiyaviy maqsadi:

Talabalarni shaxsga ob’ektiv, ya’ni xolisona baho berishga o‘rgatish shaxsdan, jumladan Odamning boshqa shaxslar bilan, tashqi olam bilan bo‘lgan munosabatlari xilma-xil bo‘lganligi uchun unga xos bo‘lgan psixologik sifatlar va fazilatlarni shakllantirishga kumaklashish..

Amaliy mashg‘ulotning rivojlantiruvchi maqsadi:

Ruxiy faoliyatning umumiy xususiyatlari bilan bir katorda shaxsiy –psixologik xususiyatlar xam borki, extiyojlar, kizikishlar, temperament, xarakterni maxsus sharoitda, maxsus ta’lim- tarbiya ta’sirida salbiy xarakter xislatlarini bartaraf etish.

Amaliy mashg‘ulotda foydalaniladigan texnologiya:

Lokal darajada foydalanadigan texnologiya.

Asosiy atama va tushunchalar.

Temperament tiplari: shaxs, Temperament, xarakter, sangvinik, xolerik,Flegmatik, melanxolik, faoliyat, Temperament inson shaxsining individual psixologik xususiyatlaridan biridir.

Xarakter va uning sifatlari: Xarakter, psixik xususiyatlari, irodaviy xislatlar, temperament.

Amaliy mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism.

1. Davomatni aniqlash.

2. Talabalarning o‘quv motivlarini faollashtirish. (Keys, aqliy xujum,o‘yin mashqlari).

3.Talabalarga bugungi **amaliy mashg‘ulotning** mavzusini e’lon qilish.

II. Talabalarni **amaliy mashg‘ulotning** rejasi, maqsadi borishi, bajariladigan o‘quv topshiriqlari bilan tanishtirish.

III. Mavzuni o‘rganish.

REJA:

1.1.Amaliy mashg’ulot olib boorish tehnologiyasi

Talabalar soni: 20-25 nafar	*Vaqti:* 4 soat
Seminar mashg’ulotining shakli:	Individual topshiriqlanish bajarishga asoslangan mashg’ulot
Seminar mashg’ulotining rejasi:	1. Temperament haqida umumiy tushuncha haqida tushuncha. 2. Xarakter, psixologik xolat va shaxsning boshka xususiyatlari 3. Xarakterning shakllanishi. 4. Temperament turlari 5. Kobiliyatlarning tarkib topishi.
O’quv mashg’uloti maqsadi:	Mavzu bo’yicha bilimlarni chuqur o’zlashtirishni ta’minlash.
Pedagogik vazifalar:	*O’quv faoliyatining natijalari:*
- mavzu bo’yicha bilimlari ongli ravishda o’zlashtirishning motivatsiyasini yaratadi: - mavzu bo’yicha bilimlarni mustahkamlab, chuqurlashtiradi: - o’z nuqtai nazarini bayon qilish hamda shakllantirish jarayonini tashkil etish. - Guruhlaarda ishlash ko’nikma-sini hosil qiladi va rivojlantiradi.	- Temperament inson shaxsining individual psixologik xususiyatlari ekanligi xususida fikrlar bildiradi va tushuntiradi. - Shaxsning maksadi xarakter komponentidir.Psixik xolat va xarakter. Xarakter va temperament. Xarakter va kobiliyatlarning uzaro alokadorligi xususidagi fikrlarni tushuntirib beradi; - Odamning u yoki bu temperament xususiyatlari yosh ulgayishi , yashash sharoitining va ta’lim tarbiyaning ta’siri natijasida uzgarishi mumkinligi kabilarni ochib beradi. - Kobiliyatlarning tarkib topib borish shart-sharoitlari, ukuv faoliyati jarayonida ukuvchilar kobiliyatini rivojlantirishning asosiy shartlari haqida fikrlar bildiradi
O’qitish uslubi va tehnikasi:	Amaliy ishlash usuli, bahs-munozara, fikr almashish muhokama qilish.
O’qitish vositalari:	Tarqatma materiallar, slaydlar.
O’qitish shakli:	Jamoa va guruhlarda ishlash, hamkorlikda ishlash.
O’qitish shart sharoiti:	Texnik vositalarni qo’llashga mo’ljallangan auditoriya. Proektor.
Monitoring va baholash:	Og’zaki so’roq, savol-javob, tahlil natijalari.

Amaliy mashg’ulotning texnologik xaritasi.

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
	Pedagog	Talaba
1 - bosqich Kirish (15 daqiqa)	1.1. Talabalarning darsga tayyorgarligini tekshirish. 1.2.Tayanch so’zlar orqali so’rov o’tkazadi. Javoblarni umumlashtiradi. (1 ilova)	Javob beradi
2 - bosqich	2.1. Mavzu bo’yicha o’rganilgan savollar o’rtaga	2.1. Talaba o’z fikrini

Asosiy bosqich (55 daqiqa)	tashlanadi (2-ilova) 2.2.Talabalar 3 guruhga bo'linadi. Ularga topshiriq7 beriladi. (3,4-ilova) 2.3. Mavzu bo'yicha tayyorlangan topshiriqlarni tarqatadi. 2.4. Baholash mezonlari bilan tanishtiradi.Qanday qo'shimcha o'quv materiallardan foydalanish mumkinligini tushuntiradi. Guruhda ishlashni tashkil etadi.	bayon etadi 2.2. Talabalar interfaol usulda guruhlarga bo'linadi. 2.3. Topshiriqlar bilan tanishadilar. 2.4. Guruhga bo'linadilar,har bir guruhdan jamoalar chiqib, taqdimot o'tkazadi
3- bosqich Yakuniy (10 daqiqa)	3.1. Guruhlarda taqdimot o'tkazishni va bir birini baholashni tashkil etadi. Topshiriqni bajarish jarayonidagi xulosalarni umumlashtiradi, bilimlarni to'ldiradi. 3.2. Mavzu maqsadiga erishishdagi tinglovchilar faoliyati taxlil qilinadi va reyting asosida baholashadi. 3.3. Mavzu bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish uchun adabiyotlar ro'yxati beriladi.	Savollar beradilar. O'U mga qaraydi.

1-ilova

Tayanch iboralar

1.Shaxs

2. Temperament

3. Oliy nerv

4. faoliyat

5.Flegmatik

6.sangvinik

7. xolerik

8. Kobiliyat

9. melanxolik

2-ilova

Blits so'rov savollari

№	**Savollar**	**Javoblar**
1	Temperament va uning tiplari xakida umumiy tushuncha.	
2	Oliy nerv faoliyatining tiplari va temperamentga ta'rif bering.	
3	Temperament va ta'lim –tarbiya jarayonida nimalarni xisobga olish kerak?	
4	Xaraeterning tarkib topishini tushuntirib bering	
5	Xarakter sifatlari, tuzilishi nimalardan iborat?	
6	Kobiliyat va uning faoliyatda namoyon bulishini tushuntiring	

3-ilova

Nima Organayzeri.

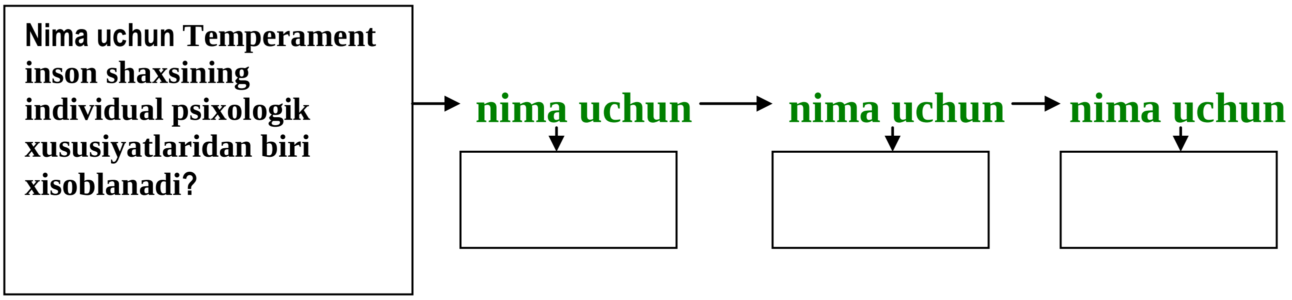

4-ilova

FSMU texnologiyasi

Ushbu texnologiya munozarali masalalarni xal etishda xamda o‘quv jarayonini baxs-munozarali o‘tkazishda qo‘llaniladi, chunki bu texnologiya talabalarni o‘z fikrini ximoya qilishga, erkin fikrlash va o‘z fikrini boshqalarga o‘tkazishga, ochiq xolda baxslashishga xamda shu bilan birga baxslashish madaniyatini o‘ratadi.Tinglovchilarga tarqatilgan oddiy qog‘ozga o‘z fikrlarini aniq va qisqa xolatda ifoda etib, tasdiqlovchi dalillar yoki inkor etuvchi fikrlarni bayon etishga yordam beradi.

F – fikringizni bayon eting
S – fikringiz bayoniga sabab ko‘rsating
M – ko‘rsatgan sababingizni isbotlovchi dalil keltiring
U – fikringizni umumlashtiring

“Nega «xarakter tugma, uzgarmaydigan xususiyat» deb xisoblanadi” savolini FSMU texnologiyasi yordamida yeching:

Savol	“Nega «xarakter tugma, uzgarmaydigan xususiyat» deb xisoblanadi”?
(**F**) Fikringizni bayon eting	
(**S**) Fikringiz bayoniga sabab ko’rsating	
(**M**) Ko’rsatgan sababingizni isbotlovchi dalil	

keltiring	
(**U**) Fikringizni umumlashtiring	

5-ilova

Shaxsning individual psixik xususiyatlariga nimalar kiradi?

Faoliyat, muomila, jamoa
Dikkat, sezgi, idrok
*Temperament, xarakter, kobiliyat
Iroda, tafakkur va xissiyot.

Temperament – suzi kim tomonidan kiritilgan?

I.P.Pavlov
Aristotel
*Gippokrat
Dimokrat

Sangvinik temperament tipiga mansub kishilarning nerv sistemasi kanday axamiyatga ega?

Kuchli, muvozanatsiz, epchil
*Kuchli, muvozanatli, epchil
Kuchli, muvozanatli, sust
Kuch

Temperamentning 4 ta turini birinchi bulib kim kashf etgan?

Galen
Pavlov
*Gippokrat
Ara

Kobiliyatning rivojlanishi kanday omillarga boglik?

Tugma- irsiy belgilarga
Ta’lim tarbiyaga
Layokatga
*Ijtimoiy shart- sharoitga

XULOSA.

Yuqorida bildirilgan fikrlardan kelib chiqib shuni xulosa qilib aytish mumkinki, O‘quvchilarni mustaqil O‘zbekistonimizning bilimdon yetuk avlodini tayyorlashda yoshlarning individual psixologik va yosh xususiyatlarini bilishi, psixologik xolatlarini tushunib, pedagogik- psixologik xarakteristika ma’lumotlari orkali ukuvchilar temperament tiplarini aniklash kabi muxim pedagogik qobiliyatlarga ega bo‘lishida psixologiya fanlarini egallashning ahamiyati muhimdir. Psixologiya fanining oldida turgan asosiy maqsad o‘quvchilarni o‘rta maxsus ta’limda xozirgi zamon psixologlarini ilmiy yondashishlari bilan shuningdek turli yoshdagi insonlarda o‘qish jarayonida shaxs fazilatlarini shakllantirish qonuniyatlari hamda kasbiy malakalarini egallash xususiyatlari bilan tanishtirishdir va bu borada har bir pedagog

pedagogikaning so‘nggi yutuqlaridan xabardor bo‘lishi, pedagogik mahoratga ega bo‘lishi, talabalarni bilim, ko‘nikma va malakalarini oshirishda xizmat qiladigan pedagogik texnologiyalari va metodlarini bilishi xamda amalda qo‘lla olishi kerak.

Adabiyotlar:

1. I.A.Karimov “Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch” T. 2008y.
2. Andreeva G.M. Sotsialnaya psixologiya. M., Aspekt press, 1999.
3. Badmaev B.S.Psixologiya: kak yee izuchit i usvoit. M., Uchebnaya literatura, 1997.
4. Davletshin M. va b. Psixologiya: Izoxli lugat. T., Ukituvchi, 1998.
5. Karimova V. Ijtimoiy psixologiya. T., «Uqituvchi», 1994.
6. Karimova V., Akromova F. Psixologiya. T, 2000.
7. G‘oziev E. Intelekt psixologiyasi. T, «O‘qituvchi», 1990.
8. G‘oziev E. Psixologiya. T, «O‘qituvchi», 1994.
9. G‘oziev E. Tafakkur psixologiyasi. T, «O‘qituvchi», 1990.
10. www.bilim.uz.
11. www.edu.uz - Vazirlik sayti
12. www.ziyo.edu.uz - Vazirlik sayti
13. www.performance.edu.uz - Vazirlik sayti.